

Copies, during the Times therein mentioned. URL: https://avalon.law.yale.edu/18th_century/anne_1710.asp.

4. Copyright Term Extension Act. URL: en.wikipedia.org/wiki/Copyright_Term_Extension_Act.

5. The people formerly known as the audience. URL: economist.com/node/18904124.

6. Key issues in the Arts and Entertainment Industry edited by Ben Walmsley: 2011. Goodfellow publishers, 68 p.

7. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_769.

8. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/proshvalennya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyiekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi> (дата звернення: 12.12.2018).

Овчаренко Леся Валеріанівна,

доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

ВПЛИВ ТІНІЗАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ НА ЯКІСТЬ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Анотація. Розглянуто питання людського капіталу як одного із факторів становлення інноваційної економіки в Україні. Визначено особливості інвестування в людський капітал. Використання методів наукового аналізу дозволило визначити існуючі в сучасній економіці України загрози і ризики ефективного використання людського капіталу в умовах тінізації ринку праці.

Ключові слова: людський капітал, тінізація ринку праці.

Summary. The issue of human capital as one of the factors of establishment of innovative economy in Ukraine is analyzed. Determined peculiarities of investing in human capital. Application of methods of scientific analysis allowed to identify the existing threats and risks of

effective use of human capital in the modern economy of Ukraine in the condition of shadow labour market.

Keywords: human capital, shadow labour market.

Сучасна економічна ситуація в Україні вимагає серйозних інституційних та інноваційних зрушень, розвитку конкурентоспроможних інноваційних галузей, активного використання малого та середнього бізнесу. Ще більше це стало зрозуміло в умовах загрози COVID-19 і запровадження карантинних заходів.

Досвід існування в умовах карантину довів необхідність перегляду підходів до формування людського капіталу і його використання. Робота у віддаленому режимі виявила ряд загроз для розвитку економіки країни з боку такого фактору як людський капітал.

Існування глобального віртуального простору, різноманітних мережевих платформ значною мірою підвищує здатність інтелектуального продукту впроваджуватись в виробництво, не залежно від території на якій він створюється. Що, в свою чергу, створює загрозу віртуального «відтоку мізків» з України. В таких умовах навіть не має потреби міграції працівника за межі країни.

Разом із втратою контролю над виробничими процесами на власній території, втрачаються можливості інтелектуального забезпечення майбутніх технологічних процесів. Загроза нарощування обертів саме таких процесів є цілком реальною для України.

Людський капітал – найбільш цінний ресурс сучасного суспільства, важливіший, ніж природні ресурси або накопичене багатство. Правильна оцінка людського капіталу дає об'єктивну оцінку всього капіталу підприємства, а також благополуччя країни та суспільства. Перехід на новий щабель економічного розвитку є, перш за все, результатом посилення інноваційної активності та впровадження нововведень у виробництво.

Слід зауважити, що інвестиції в людський капітал мають ряд особливостей, що відрізняють їх від інших видів інвестицій.

Першою особливістю є обмеженість тривалості життя. Чим раніше здійснюються вкладення, тим швидше вони починають давати віддачу [1]. Тому значна увага повинна приділятися реформуванню середньої та вищої освіти. Але одночасно з віком та набуттям життєвого досвіду отримані знання мультиплікуються, що робить людей середнього та зрілого віку дуже цінним ресурсом та капіталом.

Друга особливість пов'язана з тим, що не будь-які інвестиції в людину можуть визнаватися вкладеннями в людський капітал. Витрати, пов'язані з антисоціальними навичками наносять шкоду

суспільству і є недоцільними. [1]. Розвиток тіньового сектору створює умови для швидкого отримання високого рівня доходів, користуючись слабкостями людей.

Третя особливість полягає у тому, що людський капітал формується головним чином у результаті певних інвестицій в людину (людей) і крім інвестиційних витрат потребує доброї волі та чималих зусиль самого «об'єкта інвестування». Незалежно від джерел інвестування (держава, підприємство, сім'я чи особисто людина), нарощення та використання людського капіталу значною мірою контролюється самою людиною. капіталовкладенням у людину притаманний вищий, ніж для звичайних капіталовкладень ступінь ризику та невизначеності, а зміни в обсязі людського капіталу залежно від витрат принципово неможливо оцінити з тією самою точністю, що й відносно фізичного капіталу. Вкладення в людський капітал дають значний за обсягом, тривалий за часом та інтегральний за характером економічний і соціальний ефекти. Власники підприємств, роблячи навіть незначні інвестиції в своїх працівників, можуть отримати мультиплікативний ефект [2]. Тому такий елемент людського капіталу як мотивація є дуже важливим і необхідним для того, щоб процес відтворення (формування, нагромадження, використання, інвестування) людського капіталу мав остаточно завершений характер [1].

Для мотивації необхідно розуміння перспектив та можливостей подальшого розвитку в суспільстві, в економічному та соціальному середовищі. Їх відсутність призводить до втягування людей, які втратили такі перспективи або не бачать їх, в тіньовий сектор або навіть в латентну економіку.

Наявність таких особливостей призводить до того, що в умовах тінізації економіки людський ресурс активно використовується в неофіційному секторі економіки всередині країни.

Ми можемо говорити про таке поняття як «тіньова зайнятість», що представляє собою нелегальне залучення роботодавцем працівника до економічної діяльності; вид зайнятості в неформальній економіці, що базується на прихованих від органів державної влади трудових відносинах між працівником і роботодавцем. Тіньова зайнятість - це нелегальний формат трудових відносин, який ініціюється, як правило, роботодавцем або працівником з метою несплати податків, ухилення від виконання положень законодавства, зокрема шляхом виплати зарплати працівникам готівкою (в «конвертах»). Тіньова зайнятість, як правило, асимілюється з низькими рівнями зарплати і якістю робочих місць працівників [3].

У цьому контексті тінізація ринку праці та зайнятості населення - це протиправна діяльність, пов'язана з неофіційним працевлаштуванням, зокрема використання праці найманих працівників без укладання трудових договорів і угод, виплата зарплати "в конвертах", ухиляння від сплати податків, соціальних внесків, неоплачуваний понаднормований час роботи, лікарняні, відпустки, порушення роботодавцями інших вимог трудового законодавства [3].

Список використаних джерел

1. Яковенко Р. В., Козенко Р. О. Проблеми та перспективи розвитку людського капіталу. Наукові праці КНТУ. Економічні науки, 2010, вип. 17, с. 447–451.
2. Овчаренко Л. В., Ожелевська Т. С. Інвестування в людський капітал як фактор становлення інноваційної економіки в Україні. – "Innovative Solutions in Modern Science", № 1(1) / Dubai, 2016. ISSN 2414-6714. с. 17–21.
3. Дубич К. В. Фактори тінізації ринку праці. Державне управління: удосконалення та розвиток, 2017, № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1132>.

Шармар Ольга Михайлівна,

доцент кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ТА ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Анотація. У тезах розглядається питання імплементації положень міжнародного кримінального і гуманітарного права у законодавство України про кримінальну відповідальність щодо кримінальної відповідальності за злочини проти людяності.

Ключові слова: кримінальна відповідальність, злочини проти людяності, міжнародні злочини, Римський статут Міжнародного кримінального суду.

Summary. The thesis considers the implementation of the provisions of international criminal and humanitarian law on criminal liability for crimes against humanity.

Keywords: criminal responsibility, crimes against humanity, international crimes, the Rome Statute of the International Criminal Court.